

Sotsiaalhoolekande seaduse ja teiste seaduste muutmise seadus

§ 1. Sotsiaalhoolekande seaduse muutmine

Sotsiaalhoolekande seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 3 lõiget 1 täiendatakse punktiga 2¹ järgmises sõnastuses:

„2¹) pakutakse esmajärjekorras sellist abi ja tuge, mis võimaldab inimesel elada kodus või saada kodusarnast keskkonda ja elukorraldust pakkuvat teenust;“;

2) paragrahvi 9 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Kui isik vajab iseseisva toimetuleku parandamiseks pikaajalist ja mitmekülgset abi, sealhulgas pikaajalist hooldust, mis hõlmab ka vajadust koordineerida mitme organisatsiooni koostööd abi andmisel, kasutatakse juhtumikorralduse põhimõtet.“;

3) paragrahvi 9 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Pikaajaline hooldus tähendab hoolduse tagamist isikule, kes vajab igapäevaelu korraldamisel abi pikema aja jooksul, kuna tema füüsilised või vaimsed võimed või töövõime on vähenenud. Pikaajaline hooldus sisaldab endas tervishoiuteenuseid, isikuhooldust ja isiku igapäevast toimetulekut toetavaid teenuseid, mida pakutakse eesmärgiga leevendada ja vähendada valu, juhtida terviseseisundi kulgu, pidurdada ja vältida selle halvenemist, pakkuda isikuhooldust igapäevategevustes ja abistada isikut iseseisva toimetuleku võimaldamiseks igapäevaste toimingute juures.“;

4) paragrahvi 13¹ lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;

5) paragrahvi 15 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Kohaliku omavalitsuse üksus selgitab välja abi saamiseks pöördunud isiku abivajaduse ja sellele vastava abi ulatuse ning korraldab väljaselgitatud abi osutamise või abistab abi saamiseks vajalikes tegevustes.“;

6) paragrahvi 15 täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

„(4) Kui abi saamiseks pöördub isik, kellel on tuvastatud kroonilisest haigusest, erivajadusest või muust pikaajalisest tervise probleemist põhjustatud hooldusvajadus, selgitab kohaliku omavalitsuse üksus välja ka isiku, kes abivajavat isikut hooldab väljaspool oma kutse- või ametlikku tööd. Kohaliku omavalitsuse üksus selgitab välja ka selle isiku toetusvajaduse, võttes arvesse tema tegelikku hoolduskoormust, toimetulekut ja ühiskonnaelus osalemist mõjutavaid asjaolusid.“;

7) seadust täiendatakse §-ga 15² järgmises sõnastuses:

„§ 15². Puudega täisealise isiku abivajaduse hindamine

(1) Isiku rahvastikuregistrisse kantud elukoha järgne kohaliku omavalitsuse üksus võib omal algatusel välja selgitada sellise täisealise isiku abivajaduse, kellel on puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse alusel tuvastatud keskmine või raske puue.

(2) Isiku rahvastikuregistrisse kantud elukoha järgne kohaliku omavalitsuse üksus peab omal algatusel välja selgitama sellise täisealise isiku abivajaduse, kellel on puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse alusel tuvastatud sügav puue.

(3) Abi võib vajada käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 nimetatud isik, kes vastab vähemalt ühele järgmistest tingimustest:

- 1) isikul puudub sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistris aktiivne juhtumiplaan;
- 2) kohaliku omavalitsuse üksus ei osuta isikule ühtki sotsiaalteenust;
- 3) isik ei ole kohaliku omavalitsuse eestkostel;
- 4) kohaliku omavalitsuse üksus ei ole isiku abivajadust viimase aasta jooksul hinnanud.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isiku väljaselgitamiseks vajaliku andmetöötluse algatamiseks peab kohaliku omavalitsuse üksus esitama taotluse sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistri põhimääruses sätestatud korras.

(5) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud isikute väljaselgitamise, ühenduse võtmise ja abi pakkumise eesmärgil töödeldakse sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistris rahvastikuregistrisse kantud täisealiste isikute järgmisi isikuandmeid:

- 1) nimi ja isikukood;
- 2) kontaktandmed;
- 3) eestkoste korral eestkostja nimi ja kontaktandmed;
- 4) elukohaandmed;
- 5) viibimiskoha aadress;
- 6) puude raskusaste;
- 7) funktsiooni kõrvalekalle;
- 8) puude raskusastme kestus;
- 9) surmakuupäev.

(6) Lõikes 1 või 2 nimetatud isiku abivajaduse väljaselgitamiseks ja talle abi osutamiseks võtab kohaliku omavalitsuse üksus isikuga ühendust 30 päeva jooksul isikust teadasaamisest.

(7) Kui lõikes 1 või 2 nimetatud isik ei soovi, et tema andmeid töödeldakse, lõpetatakse andmete töötlemine isiku sellekohase avalduse saamisel.

(8) Kui lõikes 1 nimetatud isikul tuvastatud puude raskusaste muutub raskemaks, siis võib isikuga abivajaduse väljaselgitamiseks ja abi pakkumiseks uuesti ühendust võtta. Kui isik ei soovi, et tema andmeid töödeldakse, lõpetatakse andmete töötlemine isiku sellekohase avalduse saamisel.“;

8) seaduse 2. peatüki 1. jagu täiendatakse §-ga 16¹ järgmises sõnastuses:

„§ 16¹. Kohaliku omavalitsuse üksuse sotsiaaltöötajale esitatavad nõuded

Sotsiaaltöötajana võib kohaliku omavalitsuse üksuse teenistusse asuda isik, kellele on kutseeaduse alusel välja antud sotsiaaltöötaja kutse või kellel on riiklikult tunnustatud kõrgharidus sotsiaaltöös või sellele vastav kvalifikatsioon. “;

9) paragrahvi 45² lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;

10) paragrahvi 45⁵ täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

„(5) Asendushooldusteenust käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 1 nimetatud juhul ning punktides 2 ja 3 nimetatud juhtudel võib osutada samades ruumides vaid juhul, kui:

1) paigutamist vajavad ühe pere lapsed või esineb selleks vajadus tulenevalt lapse erakordselt suurest hooldus- ja abivajadusest;

2) see on asendushooldusel kasvavate laste huvides;

3) selleks annavad nõusoleku perre paigutatud ja perre paigutatavate laste seaduslikud esindajad;

4) see on eelnevalt kooskõlastatud Sotsiaalkindlustusametiga.“;

11) paragrahvi 47 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isikutele on õigus taotleda tasu maksmise kohustuse ülevõtmist isikutel, kellel on vajadus kasutada igapäevaelus toimetuleku toetamiseks sellist abivahendit, mis on vajalik enne puude raskusastme tuvastamist või töövõime hindamist.“;

12) paragrahvi 47 täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

„(2¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud tingimustele vastavate abivahendite loetelu kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.“;

13) paragrahvi 50 lõike 8 punktist 3 jäetakse välja tekstiosa „või sama paragrahvi lõike 2 punktis 4“;

14) paragrahvi 50 lõike 8 punktis 4 asendatakse tekstiosa „vastavalt käesoleva seaduse § 48 lõikes 2 kehtestatud loetelule“ tekstiosaga „90 protsenti“;

15) paragrahvi 50 lõike 9 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Isiku omaosalus on abivahendi maksumuse ja riigi osaluse summa vahe, kuid mitte väiksem kui käesoleva paragrahvi lõike 10 alusel kehtestatud isiku omaosaluse miinimummäär.“;

16) paragrahvi 50 lõiked 10 ja 11 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(10) Abivahendi omaosaluse miinimummäära ning selle vähendamise täpsustatud tingimused, juhud ja korra kehtestab Sotsiaalkindlustusameti ettepanekul valdkonna eest vastutav minister määrusega.“;

(11) Käesoleva paragrahvi lõike 10 alusel kehtestatud omaosaluse miinimummäära ei kohaldata naha kaitse ja puhastamise vahendite, uriini suunavate abivahendite, uriinikogujate ja uriini absorbeerivate abivahendite puhul ega abivahendi üürimisel.“;

17) paragrahvi 51 lõike 1 esimeses lauses asendatakse tekstiosa „lõike 2 punktides 1–3“ tekstiosaga „lõikes 2“;

18) paragrahvi 59 lõike 1 punkt 8 tunnistatakse kehtetuks;

19) paragrahvi 59 lõike 3 punktis 1 asendatakse sõna „või“ sõnaga „ja“;

20) paragrahvi 69 lõike 3 punktis 3, § 96 lõikes 5, § 99 lõikes 3 ja § 102 lõikes 7 asendatakse sõnad „vaimne alaareng“ sõnaga „intellektipuue“ vastavas käändes;

21) paragrahvi 71 lõike 2 punkt 7 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„7) teenuse osutamise kestus ja tegevuste soovituslik sagedus;“;

22) paragrahvi 72 lõike 2 punktis 2 asendatakse sõnad „juhtiva psüühikahäirena“ sõnaga „põhihaigusena“;

23) paragrahvi 72 lõige 6 tunnistatakse kehtetuks;

24) paragrahvi 76 lõikes 1 asendatakse tekstiosa „lõikes 10“ tekstiosaga „lõigetes 10 ja 11“;

25) paragrahvi 76 lõikes 5 asendatakse sõna „kolme“ sõnaga „ühe“;

26) paragrahvi 83 lõike 1 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) isikule erihoolekandeteenuse osutamise alustamisel tutvustama isikule ja olemasolu korral tema seaduslikule esindajale suuliselt või kirjalikult oma kodukorda ning isiku õigusi ja kohustusi teenuse saamise ajal;“;

27) paragrahvi 83 lõike 1 punktis 5 asendatakse sõna „sätestatud“ sõnadega „ja selle alusel kehtestatud“;

28) paragrahvi 86 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Erihoolekandeteenust võib vahetult osutada füüsiline isik (edaspidi *tegevusjuhendaja*), kellel on vähemalt keskharidus ja vajalik erialane ettevalmistus või sobiv kutse- või kõrgharidus erihoolekandeteenuse osutamiseks.“;

29) paragrahvi 86 lõiked 2 ja 4–6 tunnistatakse kehtetuks;

30) paragrahvi 86 lõige 7 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(7) Tegevusjuhendaja ettevalmistusnõuded, sealhulgas nõuded haridusele ja koolitusele, ning nõuded koolituse läbimisele, koolituse mahule ja sisule kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.“;

31) paragrahvi 101 lõike 1 punkt 2 tunnistatakse kehtetuks;

32) paragrahvi 101 lõike 2 punkt 3 tunnistatakse kehtetuks;

33) paragrahvi 101 täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

„(2¹) Ebastabiilse remissiooniga raske, sügava või püsiva kuluga psüühikahäirega isikuks ööpäevaringse erihooldusteenuse tähenduses loetakse täisealist isikut, kellel vahelduvad paranemise ja haiguse ägenemise hood pidevalt ning kelle seisund on sageli muutuv.“;

34) paragrahvi 101 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Lisaks käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud täisealistele isikutele on õigus saada ööpäevaringset erihooldusteenust täisealisel isikul, välja arvatud käesoleva seaduse § 72 lõikes 2 nimetatud täisealisel isikul, kellel on äärmuslik abi- ja toetusvajadus ning:

1) kes vastab käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 4–6 sätestatud tingimustele ja
2) kellel on tuvastatud töövõimetoetuse seaduse alusel puuduv töövõime, välja arvatud riikliku pensionikindlustuse seaduse §-s 7 sätestatud vanaduspensioniiikka jõudnud täisealise isiku puhul.“;

35) paragrahvi 101 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Äärmusliku abi- ja toetusvajadusega isikuks ööpäevaringse erihooldusteenuse tähenduses loetakse täisealist isikut, kellel on toetusvajaduse hindamisel tuvastatud olulistes eluvaldkondades äärmuslik abi- ja toetusvajadus.“;

36) paragrahvi 102 lõike 1 punktis 3, § 102 lõikes 8, § 104 lõikes 2 ja § 154 punktis 2 asendatakse sõnad „sügav liitpuue“ sõnadega „äärmuslik abi- ja toetusvajadus“ vastavas käändes;

37) paragrahvi 103 punkt 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„3) kohtumäärusega hoolekandetasutusse paigutatud täisealine isik ei sea ohtu ennast või teisi isikuid.“;

38) paragrahvi 104 täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

„(2¹) Kui ööpäevaringset erihooldusteenust osutatakse äärmusliku abi- ja toetusvajadusega psüühikahäirega isikule, võib ühe tegevusjuhendaja ööpäevaringse kohalolu asendada hooldustöötaja ööpäevaringse kohaloluga juhul, kui hooldustöötaja vastab käesoleva seaduse § 22 lõikes 4 sätestatud nõuetele.“;

39) paragrahvi 132 lõike 3 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud taotlusele lisatakse dokumendid, mis tõendavad üksi elava isiku või perekonnaliikmete eelmisel kuul saadud netosissetulekuid, makstud elatise suurust ja täitemenetluse seadustiku §-de 131 ja 132 kohaselt täitemenetluses õiguspäraselt kinni peetud täitemenetlusvõlgade suurust.“;

40) paragrahvi 132 lõige 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(6) Toimetulekutoetuse esmakordse taotlemise või käesolevas lõikes nimetatud esemete koosseisu muutumise korral esitab taotleja lisaks käesoleva paragrahvi lõigetes 1, 3 ja 4

nimetatud dokumentidele kirjaliku loetelu taotleja enda ja tema perekonna omandis olevatest vallasasjadest eluruumidest ja väärtpaberitest väärtpaberituru seaduse tähenduses.“;

41) paragrahvi 132 täiendatakse lõikega 6¹ järgmises sõnastuses:

„(6¹) Kohaliku omavalitsuse üksus kontrollib riigi infosüsteemi kuuluvatest andmekogudest, kas isikule ja tema pereliikmetele kuulub sõidukeid liiklusseaduse tähenduses ja kinnisasju, et teha selgeks isiku ja tema perekonna varaline seis ja võimalus tagada toimetulekuks piisavad elatusvahendid.“;

42) paragrahvi 133 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Toimetulekutoetuse arvestamise aluseks on üks elava isiku või perekonna kõigi liikmete eelmise kuu netosissetulek, millest arvestatakse maha makstud elatis, täitemenetluse seadustiku §-de 131 ja 132 kohaselt täitemenetluses õiguspäraselt kinni peetud täitemenetlusvõlad, jooksvad kuul tasumisele kuuluvad eluasemekulud ning kehtestatud toimetulekupiir.“;

43) paragrahvi 134 täiendatakse lõikega 3¹ järgmises sõnastuses:

„(3¹) Kohaliku omavalitsuse üksus tagab:

- 1) toimetulekutoetuse taotlejale, kellel suhtes on algatatud täitemenetlus, võlanõustamisteenuse kättesaadavuse;
- 2) toimetulekutoetuse saajale toetavad tugiteenused, mis parandavad inimese toimetuleku- ja majandamisoskusi.“;

44) paragrahvi 139² lõike 1 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Sotsiaalkindlustusamet kontrollib sotsiaalkaitse infosüsteemi, rahvastikuregistri, sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistri ja vajaduse korral Eesti hariduse infosüsteemi andmete alusel isiku vastavust pensionäritoetuse saamise tingimustele ning teavitab isikut toetuse saamise õiguse tekkimisest.“;

45) paragrahvi 139² lõike 2 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) isiku üldandmed: isikukood, perekonna- ja eesnimi, elukoha- ja viibimiskohaandmed ning kontaktandmed, andmed isiku surma, surnuks tunnistamise, teadmata kadumise või tagaotsimise, eestkoste määramise, vanema hooldusõiguse ning elamisloa või -õiguse kohta;“;

46) paragrahvi 139² lõike 2 punkt 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„4) andmed väljaspool kodu osutatava üldhooldusteenuse, ööpäevaringse erihooldusteenuse ja kogukonnas elamise teenuse kohta;“;

47) paragrahvi 139³ lõike 5 punkti 2 täiendatakse pärast sõnu „välja arvatud“ tekstiosaga „väljaspool kodu osutatav üldhooldusteenus,“;

48) paragrahvi 142¹ punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) isiku üldandmed – isikukood, sugu, sünniaeg, perekonna- ja eesnimi, elukoha- ja viibimiskohaandmed ning kontaktandmed;“;

49) paragrahvi § 144 lõige 1¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1¹) Käesoleva seaduse § 15¹ lõikes 2 ning § 15² lõigetes 1 ja 2 nimetatud isikute abivajaduse ja sellele vastava abi ulatuse väljaselgitamisel kannab kohaliku omavalitsuse üksus sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistrisse abivajaduse, edasise juhtumiplaani ja menetlustoimingute andmed.“;

50) paragrahvi 144 lõike 1 punkt 7 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„7) käesoleva seaduse § 156 lõikes 3² nimetatud suure hooldus- ja abivajadusega lapsele ja tema perele osutatavate sotsiaalteenuste taotluse andmed ja teenust saama suunamise otsuse andmed.“;

51) paragrahvi 144 täiendatakse lõikega 5¹ järgmises sõnastuses:

„(5¹) Väljaspool kodu osutatava üldhooldusteenuse osutaja kannab sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistrisse 14 kalendripäeva jooksul:

- 1) teenust saava isiku § 142¹ punktis 1 nimetatud üldandmed;
- 2) isikule teenuse osutamise lõpetamise andmed.“;

52) seadust täiendatakse §-ga 144¹ järgmises sõnastuses:

„§ 144¹. Sotsiaalministeeriumi juurdepääs andmetele

Sotsiaalministeeriumi analüüsi ja statistikaga tegeleval osakonnal on õigus töödelda Sotsiaalministeeriumi tervise-, töö- ja sotsiaalvaldkonna poliitika kujundamiseks sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistrisse kantud isikuandmeid, ilma et isik oleks otseselt tuvastatav. Töödeldavateks andmeteks on käesoleva seaduse §-s 142¹ nimetatud isikuandmed, välja arvatud isikukood, perekonna- ja eesnimi, elukoha- ja viibimiskohaandmed ning kontaktandmed.“;

53) paragrahvi 145¹ täiendatakse lõigetega 3¹ ja 3² järgmises sõnastuses:

„(3¹) Käesoleva seaduse §-s 15² sätestatud puudega täisealise isiku abivajaduse hindamisel säilitatakse sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistrisse kantud andmeid järgmiselt:

- 1) lõikes 5 nimetatud isikuandmeid puude raskusastme kestuse lõpuni;
- 2) edasisest andmetööstlusest keeldumise korral isiku isikukoodi puude raskusastme kestuse lõpuni.

(3²) Lastekaitseaduse § 27¹ lõikes 2 nimetatud isikuandmeid säilitatakse sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistris kuni lapse täisealiseks saamiseni.“;

54) paragrahvi 145¹ täiendatakse lõikega 5¹ järgmises sõnastuses:

„(5¹) Käesoleva seaduse § 144 lõikes 5¹ nimetatud andmeid säilitatakse isikule teenuse osutamise lõpuni.“;

55) paragrahvi 152 lõige 6 tunnistatakse kehtetuks;

56) paragrahvi 153 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) tegevusloa taotleja ja teenus, mida kavatakse osutama hakata, ning hooldustöötaja, turvakodus teenust vahetult osutav isik, lapsehoidja, kasvataja, perevanem ja tegevusjuhendaja (edaspidi *teenust vahetult osutav isik*) vastavad käesolevas seaduses ja selle alusel teenusele, teenuseosutajale ja teenust vahetult osutavale isikule kehtestatud nõuetele;“;

57) paragrahvi 156 lõiked 3¹–3³ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3¹) Riigieelarves määratakse kohaliku omavalitsuse üksustele toetus suure hooldus- ja abivajadusega lapsele abi osutamiseks. Toetus jaotatakse kohaliku omavalitsuse üksuste vahel proportsionaalselt vastavalt raske ja sügava puudega laste arvule. Seejuures korrutatakse sügava puudega laste arv 3-ga.

(3²) Kohaliku omavalitsuse üksus võib kasutada käesoleva paragrahvi lõikes 3¹ nimetatud toetust, et osutada suure hooldus- ja abivajadusega lapsele ja tema perele teenuseid, mis toetavad abivajava lapse toimetulekut, ennetavad abivajaduse süvenemist ja aitavad vähendada perekonna hoolduskoormust.

(3³) 18-aastaseks saanud suure hooldus- ja abivajadusega isiku puhul võib käesoleva paragrahvi lõikes 3¹ nimetatud toetust kasutada kuni selle kalendriaasta lõpuni.“;

58) paragrahvi 160 lõiked 31 ja 32 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(31) Kohaliku omavalitsuse üksus on kohustatud kandma käesoleva seaduse § 144 lõike 1 punktides 11–14 nimetatud ning 2027. aasta 1. jaanuari seisuga kehtivad andmed sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistrisse 2027. aasta 31. detsembriks.

(32) Sotsiaalteenuse osutaja, keda rahastatakse riigi- või kohaliku omavalitsuse üksuse eelarvest, on kohustatud kandma käesoleva seaduse § 144 lõike 1 punktis 11 nimetatud ning 2027. aasta 1. jaanuari seisuga kehtivad andmed sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistrisse 2027. aasta 31. detsembriks.“;

59) paragrahvi 160 täiendatakse lõigetega 41 ja 42 järgmises sõnastuses:

„(41) Käesoleva seaduse §-s 15² sätestatud puudega täisealise isiku abivajaduse hindamise esmakordsel rakendamisel peab kohaliku omavalitsuse üksus võtma isikuga abivajaduse väljaselgitamise ja abi osutamise eesmärgil ühendust 90 päeva jooksul isikust teadasaamisest.

(42) Kohaliku omavalitsuse üksuse sotsiaaltöötaja ettevalmistus peab vastama käesoleva seaduse §-s 16¹ sätestatud nõudele hiljemalt 2026. aasta 1. juuliks.“.

§ 2. Lastekaitseaduse muutmine

Lastekaitseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) seaduse § 15 lõiget 3 täiendatakse punktiga 6¹ järgmises sõnastuses:

„6¹) väärkoheldud laste ja väärkohtlevalt käituvate laste abistamiseks käesoleva seaduse §-s 29¹ sätestatud meetmete pakkumine;“;

2) seadust täiendatakse §-ga 27¹ järgmises sõnastuses:

„§ 27¹. Abivajava lapse väljaselgitamine

(1) Lapse rahvastikuregistrisse kantud elukoha järgsel kohaliku omavalitsuse üksusel on õigus abivajava lapse väljaselgitamise eesmärgil töödelda sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistris selliste laste andmeid, kelle puhul on Sotsiaalkindlustusametile esitatud puude raskusastme tuvastamise taotlus puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse kohaselt.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud eesmärgil töötleb kohaliku omavalitsuse üksus järgmisi isikuandmeid:

- 1) lapse ees- ja perekonnanimi;
- 2) lapse elukoht ja viibimiskoht;
- 3) lapse isikukood;
- 4) info puude raskusastme tuvastamise või mittetuvastamise kohta;
- 5) info harvikaigusega lapsele puudega lapse sotsiaaltoetuse määramise kohta;
- 6) puude raskusastme tuvastamise korral puude raskusaste, kestus ja funktsiooni kõrvalekalle;
- 7) eestkostja või vanema nimi ja isikukood või juriidilise isiku registrikood ja kontaktandmed;
- 8) eestkostja või vanema rahvastikuregistrisjärgne elukoht ja viibimiskoht;
- 9) lapse surmakuupäev.“;

3) seadust täiendatakse §-ga 29¹ järgmises sõnastuses:

„§ 29¹. Sotsiaalkindlustusameti meetmed väärkoheldud lapse või väärkohtlevalt käituva lapse abistamiseks

(1) Kohaliku omavalitsuse üksus teavitab koheselt abivajavast lapsest teada saades Sotsiaalkindlustusametit, juhul kui laps:

- 1) on perevägivalla ohver, see tähendab lapse perekonnas või kodus on toime pandud füüsilise, seksuaalse või psühholoogilise vägivalla akt lapse vastu või lapse juuresolekul, mille osas on alustatud kriminaalmenetlus;
- 2) on seksuaalselt väärkoheldud või on selline kahtlus;
- 3) on kahtlustatav või menetlusalune isik seksuaalsüüteo või lapse seksuaalkäitumine ohustab tema enda või teiste isikute heaolu.

(2) Sotsiaalkindlustusamet asub käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud ülesandeid täitma ka muu asutuse või isiku pöördumise või lasteabitelefoni tulnud info alusel. Sellisel juhul teavitab Sotsiaalkindlustusamet sellest lapse juhtumikorralduse eest vastutava kohaliku omavalitsuse üksust.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud lapse heaolu toetamiseks Sotsiaalkindlustusamet:

- 1) pakub lapsesõbralikku keskkonda väärkoheldud lapse suhtes lastekaitse- ja süüteomenetluse toimingute tegemiseks ja lapse taastumist toetavate teenuste osutamiseks;
- 2) kuulab vajadusel lapse ära väärkohtlemise väljaselgitamiseks, videosalvestab ära kuulamise ja säilitab salvestisi 6 kuud;
- 3) hindab lapse väärkohtlemisest tulenevat või väärkohtleva käitumisega seotud abivajadust, sh teostab riskihindamist, vajadusel kaasates hindamisse võrgustikuliikmeid ja muid asjakohaseid spetsialiste;
- 4) toetab ja nõustab last ning tema lähedasi.

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 3 punktides 3 ja 4 sätestatud ülesandeid võib täita lisaks Sotsiaalkindlustusameti lastekaitsetöötajale ka ohvriabitöötaja.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 toodud ülesannete täitmise täpsemad tingimused ja korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.“;

4) seadust täiendatakse §-ga 41¹ järgmises sõnastuses:

„§ 41¹. Paragrahvi 27¹ rakendamine

Käesoleva seaduse §-s 27¹ sätestatud abivajava lapse esmakordsel väljaselgitamisel teeb kohaliku omavalitsuse üksus otsuse juhtumikorralduse algatamiseks või algatamata jätmiseks 30 päeva jooksul abivajavast lapsest teadasaamisest.“.

§ 3. Perekonnaseaduse muutmine

Perekonnaseaduse § 96 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Ülalpidamist on kohustatud andma täisealised esimese astme ülenejad ja alanejad sugulased (edaspidi *ülalpidamiskohustuslased*). Ülalpidamiskohustust ei mõjuta muudatused hooldusõiguses.

(2) Teise astme ülenejad sugulased on ülalpidamiskohustuslased oma alaealiste alanejate sugulaste suhtes.“.

§ 4. Puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse muutmine

Puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahv 2¹ tunnistatakse kehtetuks;

2) paragrahvi 2⁴ lõikest 5 jäetakse välja sõnad „raske või sügava“;

3) paragrahvi 2⁴ täiendatakse lõikega 5¹ järgmises sõnastuses:

„(5¹) Kui vanaduspensioniealisel inimesel on muutumatu või progresseeruv püsiv seisund, mis ei ole kompenseeritav ravi, ravimite, abivahendite või teenustega, võib puude raskusastme tuvastada eluajaks.“;

4) paragrahvi 2⁴ lõige 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(6) Käesoleva paragrahvi lõigetes 5 ja 5¹ nimetatud muutumatu ja progresseeruva püsiva seisundiga laste ja vanaduspensioniealiste inimeste puude raskusastme tuvastamise täpsustatud tingimused ja korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.“;

5) paragrahvi 6 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Puudega lapse toetus makstakse lapse, vanema või eestkostja arvelduskontole.“.

§ 5. Sotsiaalseadustiku üldosa seaduse muutmine

Sotsiaalseadustiku üldosa seaduse 5. peatükki täiendatakse §-ga 39¹ järgmises sõnastuses:

„§ 39¹. Sotsiaalministeeriumi juurdepääs andmetele

Sotsiaalministeeriumi analüüsi ja statistikaga tegeleval osakonnal on õigus töödelda Sotsiaalministeeriumi tervise-, töö- ja sotsiaalvaldkonna poliitika kujundamiseks infosüsteemi kantud isikuandmeid, ilma et isik oleks otseselt tuvastatav. Töödeldavateks andmeteks on käesoleva seaduse § 39 lõikes 1 nimetatud isikuandmed, välja arvatud isikukood, perekonna- ja eesnimi ning kontaktandmed.“

§ 6. Seaduse jõustumine

- (1) Käesoleva seaduse § 1 punktid 28–30 ja 38 jõustuvad 2022. aasta 1. mail.
- (2) Käesoleva seaduse § 2 punktid 2 ja 4 jõustuvad 2022. aasta 1. septembril.
- (3) Käesoleva seaduse § 1 punktid 23 ja 57 jõustuvad 2023. aasta 1. jaanuaril.
- (4) Käesoleva seaduse § 1 punkt 7 jõustub 2023. aasta 1. veebruaril.

Jüri Ratas
Riigikogu esimees
Tallinn, „...“ „.....“ 2021. a.

Algatab Vabariigi Valitsus
„...“ „.....“ 2021. a.